

## 8. Søndag efter Trinitatis

Tid og sted: d. 26. juli 2015, Højen kl. 9, Ødsted kl. 10.30

### Salmevalg

392: Himlene, Herre, forkynde din ære

448 (Ødsted); 337 (Højen): Behold os, Herre, ved dit ord

27,1-4: Du gav os efter dit behag

321: O kristelighed

726,7-8: Gak ud, min sjæl, betragt med flid

### **Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus**

Jesus sagde: ”Tag jer i agt for de falske profeter, der kommer til jer i fåreklæder, men indeni er glubske ulve. På deres frugter kan I kende dem. Plukker man druer af tjørn eller figner af tidsler? Sådant bærer ethvert godt træ gode frugter, og det dårlige træ dårlige frugter. Et godt træ kan ikke bære dårlige frugter, og et dårligt træ kan ikke bære gode frugter. Ethvert træ, som ikke bærer god frugt, hugges om og kastes i ilden. I kan altså kende dem på deres frugter.

Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske faders vilje.”

## Prædiken

Tag jer i agt for de falske profeter! Den sætning er en alvorlig fristelse for mig. Måske kan I andre også mærke fristelsen. Fristelsen til at udpege de falske profeter. Det er særligt udtalt i forbindelse med et valg, så det har der været meget af den sidste tid. Beskyldninger slynges efter de andre i en uendelig strøm, og ofte har politikerne nemmere ved at redegøre for konsekvenserne af de *andres* politik end af deres *egen* politik. Frugterne, kan vi også kalde konsekvenserne af politikken, og de andres politik bærer altså altid dårlig frugt. Af og til har jeg fulgt med i en politisk debat, og ofte har jeg været optændt af dyb harme og retfærdig vrede, og jeg har følt en stor trang til at rejse mig op, pege fingre af personen i fjernsynet og råbe med myndig stemme: ”Du er en falsk profet!” Der er nok mange, der ikke bruger lige disse ord; i stedet ville de

sige: Du taler usandt! Eller: Du ødelægger vores land! Det er mærkeligt, som det altid er de andre, der er de falske profeter. Der er aldrig nogen, der anklager sig selv for at være en falsk profet. Og som sagt, så er det så sandelig også en stor fristelse for mig, at udråbe både den ene og den anden til falske profeter. Når jeg sidder derhjemme i sofaen eller over spisebordet, så vil jeg altid dømme de falske profeter. Men det vil jeg afholde mig fra, så længe jeg står her på prædikestolen. For jeg mener ikke, at prædikestolen skal bruges til at pege fingre ad bestemte holdninger og politiske idéer; prædikestolen skal ikke engang bruges til at fordømme dem, jeg mener, handler umoralsk. Fra prædikestolen skal vi pege på det, der er sandt for alle mennesker, og som Jesus Kristus klart udlægger for os: Nemlig at de falske profeter er inde i os selv. Det er efter min mening helt klart, hvad denne tekst fra Matthæusevangeliet om de falske profeter siger. Den gør det på en meget subtil måde; nemlig ved at pege på, at vi skal kende de falske profeter på deres frugter; hvilket

imidlertid betyder, at vi er tvunget til at se på frugten af vores eget liv først.

Men hvad vil det sige, det med de gode og dårlige frugter. Det står der ikke noget konkret om, så det ligner dårlig kommunikation. Tekststykket kommer fra en del af Matthæusevangeliet, som vi kalder Bjergprædikenen. Prædikenen handler om, hvordan vi lever korrekt som kristne mennesker. Kravene kan nok få de fleste af os til at se indad, for kan noget menneske mon påstå, at han eller hun lever, som Jesus siger, vi skal? Kan vi for eksempel påstå, at vi lever op til det følgende: ”I har hørt, at der er sagt: ’Du må ikke bryde et ægteskab.’ Men jeg siger jer: Enhver, som kaster et lystent blik på en andens hustru, har allerede begået ægteskabsbrud med hende i sit hjerte.” Eller hvad med dette: ”I har hørt, at der er sagt: ’Du skal elske din næste og hade din fjende.’ Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer.” Det er stærke sager!

Nu kan man forholde sig til disse krav på to måder. Man kan enten vælge at holde andre op på kravene – og se

efter, om de nu også lever, som Jesus siger, vi skal. Er deres frugter gode? Er de gode eller dårlige træer? Hvis vi tænker på den måde, kan vi altid påvise, hvor dårlige mennesker, de andre er. Jeg vil kalde den måde at forholde sig til kravene på for smålig mistroiskhed. Den er et udtryk for, at ens egne frugter er så dårlige, at man slet ikke kender til de gode frugter. Med Mistroiskhed gør vi i virkeligheden livet mindre, end det er.

Man kan også vælge at se på, om man selv lever op til de krav. Når vi gør det, så begynder evangeliet at virke. For evangeliet handler om at tage ansvaret for sit eget liv, i stedet for at påpege de andres fejl og mangler, og dermed skjule sig for sit eget ansvar. Vi skal ikke dømme de andres gode eller dårlige frugter. Evangeliet siger: "Du er træet!", og vi er selv de falske profeter, vi skal tage os i agt for. Nu er kunsten så at se vores liv i lyset af Guds kærlighed. Gør vi ikke det, bliver vi enten hovmodige hyklere eller usle selvpinere. Vi ser kun Guds kærlighed, hvis vi tror på den. Men troen er ikke en kompetence, den er en gave og en livsmulighed, der bliver givet os i dåben, og som bliver

givet os igen og igen, hver gang vi hører evangeliet. Jeg vil kalde den måde at forholde sig til kravene på for kærlighedens hengivelse. Jeg mener det er en kærligheds hengivelse, fordi vi ikke skal forholde os til kravene som en facitliste, hvor vi opregner gerninger; vi skal derimod hengive os i kærlighed til hinanden, sådan at vi har frugterne og vores kærlighed dermed kan erkendes. Med kærlighedens hengivelse gør vi i virkeligheden livet større, end det er.

Betragtningerne synes måske at være små forskydninger, lidt filosofi, som det er svært at omsætte til virkeligt liv. Men lad mig give et eksempel, der tydeligt eksemplificerer, hvad jeg mener.

Når vi taler om de døde, taler vi som regel meget respektfuldt. Dem, der havde det tætteste forhold til den afdøde siger ofte noget i retning af: Vi tvivlede aldrig på, at han elskede os! Vi kan sjældent sætte ord på, hvorfor vi aldrig tvivlede. Vi kan ikke sige, at det var fordi, han gjorde sådan og sådan, eller fordi han altid sagde til os, at han elskede os. Kærlighed kan nemlig ikke bevises. Vil vi bevise

kærligheden, bliver vi i stedet mistroiske og taber kærligheden på gulvet. Kærlighed skal *erfares*, og vi erfarer kærligheden, når vi selv har kærlighed – fordi kærligheden handler om gensidighed. Kærligheden er imellem os – på godt og ondt – som den magt, der giver mening til det vi gør og siger til hinanden, og som den magt, der bevirker, at vi har dybe følelser for hinanden.

Hvor bringer det os hen i forhold til de falske profeter? Det siger noget om, at vi er falske profeter, når kærligheden for os bliver et spørgsmål om bevisførelse. Jeg kan sagtens sige til en kvinde, at jeg elsker hende; jeg kan også give hende en flot fødselsgave. Det beviser intet.

Søren Kierkegaard skriver i sit fantastiske værk, *Kærlighedens Gerninger*, følgende:

Der er jo Gerninger, som i særlig grad kaldes kærlighedsgerninger. Men blot fordi en person giver almisse, fordi han besøger Enken, giver klæder til den nøgne; dermed er hans kærlighed ikke bevist eller kendt; for man kan gøre kærlighedsgerninger på en ukærlig, ja

endog på en selvkærlig måde, og når man gør sådan, er kærlighedsgerningen ingen kærlighedens gerning.

Hvad Kierkegaard her beskriver er den beregnende omsorg. Det er gerninger, der helt objektivt set er gode gerninger, men som ofte i højere grad handler om vores eget ego end viljen til at glæde et andet menneske i selvopofrende kærlighed. Motiverne kan være mange. Anseelse blandt byens borgere; enkens arv; måske er det blot et karrierespring; eller måske handler det om at bekræfte over for én selv, hvor godt et menneske, man faktisk er. Meget bedre end dem, der ikke gør noget. *Jeg* er en sand profet. Men det er netop i det øjeblik, hvor jeg begynder at bryste mig af min egen godhed, at jeg glemmer, at det ikke er min godhed, det handler om; det er derimod den andens glæde.

Kierkegaard skriver videre:

Et menneske må tage sig i agt for sig selv, når han gør kærlighedsgerningerne, så at det, at kærligheden ses, ikke



bliver ham vigtigere end det ene vigtige: at kærligheden har frugterne og derfor kan erfares.

Det er ikke enkelt, det her, og mange stiller sig da også det spørgsmål, om vi mennesker overhovedet kan handle uselvvisk. Det er næsten umuligt at besvare det spørgsmål, og det er i hvert fald umuligt at bevise, for kærligheden er noget, der må tros. Og så må sådan en spekulation ikke sætte os i baglås, så vi ikke i ren og skær angst over, om vi nu har de rette motiver, vælger helt at afholde os fra at engagere os i naboens problemer eller i verdens problemer. Men om vi nu kan handle uselvvisk eller ej, det er måske ikke kernespørgsmålet. Kernespørgsmålet, tror jeg, er mere personligt end filosofisk, og det er: erfarer jeg kærligheden?

Jeg tror, at kærligheden kan overrumple os og komme bag på os. Enhver, der har fået et nyfødt barn i hænderne, *må* tro på kærligheden. Enhver, der har glemte sig selv og spontant udbrød, ”jeg elsker dig”, *må* tro på kærligheden. Enhver, der en eftermiddag med sin bedste ven glemte alt om tid og rum, *må* tro på kærligheden.

Tro på kærligheden! Det er det første og det sidste, der er at sige om kærligheden, når man vil erfare den.

Søren Kierkegaard siger også:

Det sidste, det saligste, det ubetinget overbevisende kendskab til kærlighed bliver derfor: Kærligheden selv, som bliver kendt og genkendt af kærligheden i en anden.

”Tag jer i agt for de falske profeter”, sådan begyndte vi prædikenen. Sandheden er, at de falske profeter er os selv, når vi bryster os af godhjertethed og kærlighed, samtidig med, at vi mistroisk fordømmer dem, der ikke mener det samme som os. Sandheden er også, at vi aldrig slipper helt af med den falske profet, der bor i os. Derfor er vores opgave at se hen på den eneste sande profet. Den mand, der levede lydigt efter det ene bud, som vi gang på gang fejler at efterleve: Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke og af hele dit sind, og din næste som dig selv. Det er den ultimative kærlighed, og troen på den er Guds dåbsgave til hver eneste af os.